

DOTACJE FORMĄ WSPARCIA I ROZWOJU SFERY GOSPODARCZEJ GRANTING SOURCE OF FINANCING OF BUSINESS ACTIVITIES

Anna DUDKOWSKA

Anna.Dudkowska@pw.edu.pl

Politechnika Warszawska

Wydział Zarządzania

Katedra Finansów i Systemów Finansowych

Streszczenie: Dotacje rządowe i unije należą do jednych z podstawowych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw. Mając na uwadze, że Polska jest głównym beneficjentem środków unijnych oraz obserwowaną w 2016 roku ujemną dynamikę krajowych inwestycji ciekawym wydawało się przedstawienie danych dotyczących tej formy finansowania przedsiębiorstw. Celem niniejszego opracowania było zatem zestawienie informacji merytorycznych i ilościowych dotyczących dotacji oraz ukazanie kierunków wykorzystania tejże pomocy. W referacie przedstawione zostały formy pomocy publicznej, wartość pomocy de minimis, udział dotacji w środkach oferowanej pomocy oraz przedstawione zostały założenia perspektywy na lata 2014-2020 – informacje na temat funduszy przekazanych przez Unię Europejską na rozwój polskiej gospodarki oraz zasady ich działania.
Abstract: Government subsidies and unions are one of the main sources of business financing. Bearing in mind that Poland is the main beneficiary of EU funds and the negative dynamics of domestic investments observed in 2016, it seemed that the data on this form of enterprise financing appeared to be interesting. The aim of this study was to compile substantive and quantitative information on grants and to show the directions for using the aid. The paper presents the forms of state aid, the de minimis aid value, the share of grants in aid measures and the outlook for 2014-2020 - information on funds transferred by the European Union to the development of the Polish economy and the principles of their operation.

Słowa klucze: pomoc publiczna, dotacje, programy UE, zasady działania Funduszy Europejskich

Keywords: public aid, grants, EU programs, European Fund operating principles, control of EU projects financed

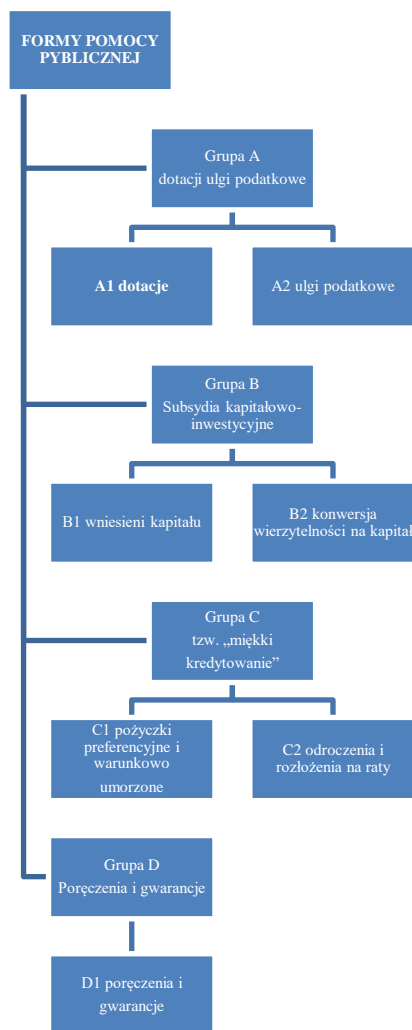
WSTĘP

Na rynku, w każdej branży, istnieją tysiące podobnych przedsiębiorstw. Poszczególne podmioty chcąc przetrwać w gąszczu istniejących i nowo powstających przedsiębiorstw nie mogą pozwolić sobie na bierność i spoczywać na laurach. Jednym z podstawowych warunków prowadzenia działalności na tak konkurencyjnym rynku jest dbanie o wizerunek firmy i budowanie silnej marki. Przedsiębiorstwa chcąc to osiągnąć muszą zwracać szczególną uwagę na rosnące i zmieniające się potrzeby swoich klientów. Jednak każdy nowy pomysł, nowy produkt, innowacja wiążą się ściśle z pojęciem inwestycji i najczęściej pociągają za sobą znaczne nakłady finansowe. Podążanie za nowymi technologiami, zwiększanie oferty produktowej, zdobywanie nowych rynków zbytu stało się dziś koniecznością. Przedsiębiorstwa obok środków własnych w swojej działalności wykorzystują również zewnętrzne źródła finansowania, które pomagają im utrzymać płynność finansową i sprawnie odpowiadać na potrzeby rynku. Obok kredytów i leasingu do najbardziej popularnych źródeł finansowania inwestycji należą dotacje. Stanowią one część środków publicznych i budżetu UE, jakie trafiają do polskich przedsiębiorstw.

1. POMOC PUBLICZNA

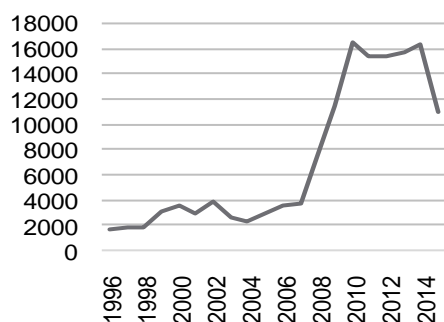
Pomoc publiczna zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej definiowana jest jako wszelkiego rodzaju pomoc, która poprzez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów narusza bądź grozi naruszeniem konkurencji w zakresie, w jakim oddziałuje ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi. Pomoc ta udzielana jest przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, a organem odpowiedzialnym za jej monitorowanie jest w Polsce Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który we współpracy z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające informację o udzielonej pomocy publicznej, zwłaszcza o jej rodzajach, formach i wielkości. Analiza ta wykonywana jest na podstawie zgromadzonych sprawozdań i informacji przesłanych przez podmioty udzielające pomocy, co regulowane jest ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (art. 36 ust.1). Na rys. 1-4. przedstawiono formy pomocy publicznej oraz podstawowe statystyki jej dotyczące, zwłaszcza dane na temat dotacji, będących przedmiotem niniejszego opracowania.

Analizując poniższe zestawienie zauważyć można, że do 2014 roku (z niewielkim zawahaniem w latach 2011-2012) wartość dotacji wykazywała trend wzrostowy. W 2015 roku nastąpił jej spadek o 33,32% w porównaniu do roku poprzedniego. Wartość dotacji osiągnęła wówczas poziom niespełna 11 mld PLN.

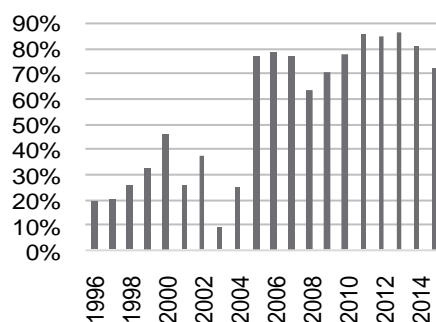

Rys. 1. Formy pomocy publicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów UOKiK (www 7)

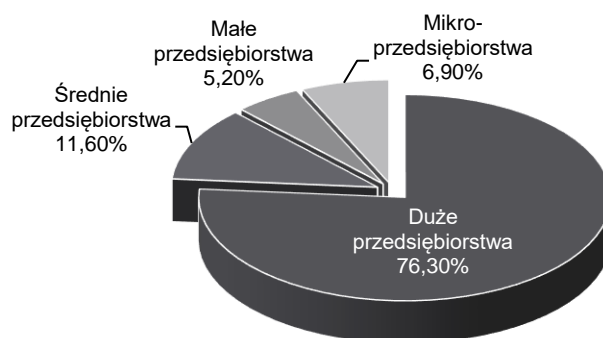

Rys. 2. Wartość dotacji (mln PLN) w Polsce w latach 1996-2015

Rys. 3. Udział (%) dotacji w wartości pomocy dla przedsiębiorstw w latach 1996-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów UOKiK (www 7)

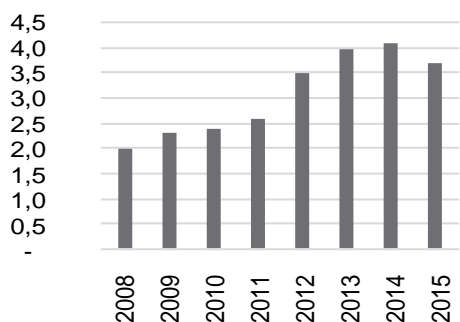

Rys. 4. Wartość udzielonej pomocy publicznej w podziale według wielkości beneficjenta w 2015 roku

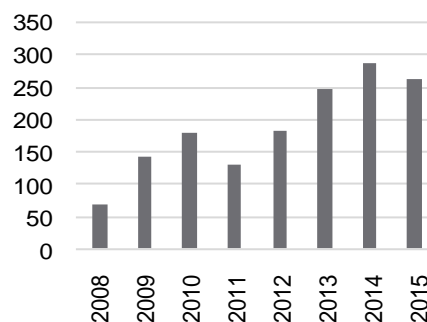
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 7)

W rozpatrywanym okresie zmniejszył się również udział dotacji – spadek o 8,9 p.p. – w wartości pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorstwom. Zauważono również, że od 2005 roku nie spadał on poniżej 70% (z wyjątkiem 2008 roku kiedy osiągnął wartość 63,7%) wynosząc średnio w latach 2005-2015 77,65%. W 2015 roku głównymi beneficjentami pomocy publicznej były przedsiębiorstwa duże, które pochłonęły ponad trzy czwarte dostępnych środków. Pomoc ta przyjmowała następujące formy: ulgi podatkowe, subsydia kapitałowo-inwestycyjne, „miękkie kredytowanie”(odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku/opłaty/zaległej opłaty wraz z odsetkami za zwłokę oraz odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary/kosztów egzekucyjnych/odsetek/kosztów procesu sądowego), poręczenia, gwarancje oraz dotacje, które będą przedmiotem kolejnych analiz.

Statystyki te nie uwzględniają jednak pomocy publicznej udzielonej w sektorze rolnictwa (za jej monitorowanie odpowiedzialny jest bowiem minister właściwy do spraw rolnictwa) oraz pomocy de minimis. Ta ostatnia zgodnie z przepisami (Rozporządzenia Komisji Unii Europejskiej) definiowana jest, jako pomoc, która nie wpływa na handel i nie zakłóca/nie zagraża zakłóceniem konkurencji między państwami członkowskimi, a jej wartość w trzech okresach rozliczeniowych nie przekracza 200 tys. euro na danego beneficjenta. W przypadku przedsiębiorstw sektora transportu drogowego towarów kwota ta jest nie większa niż 100 tys. euro. Rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie przekracza natomiast 500 tys. euro. Podstawowe informacje o pomocy de minimis przedstawiono na rys. 5 – 8.

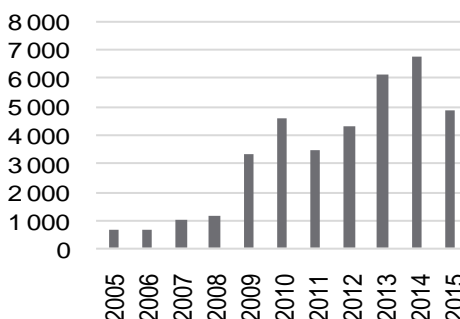

Rys. 5. Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy de minimis (tys.)

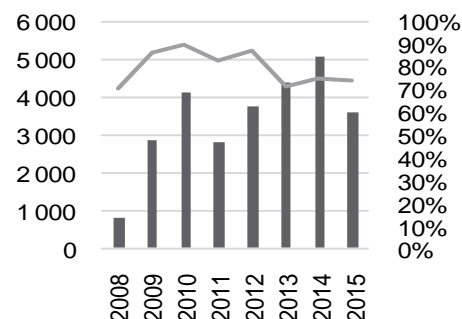

Rys. 5. Liczba beneficjentów pomocy de minimis (tys.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [www 7]

Rys.7. Wartość pomocy de minimis (mln PLN)

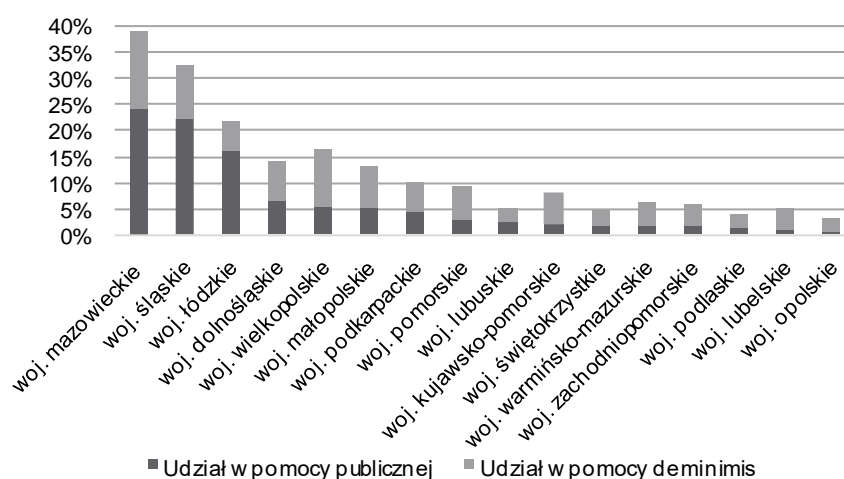
Rys. 8. Wartość dotacji de minimis (mln PLN) i ich udział w wartości pomocy de minimis ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 7)

Z powyższego zestawienia wynika, że do 2014 roku rosła liczba podmiotów, które udzieliły pomocy de minimis. Podobną tendencję, z wyjątkiem 2011 roku, wykazywała liczba beneficjentów tejże pomocy oraz jej wartość. W 2015 roku odnotowano spadek liczby podmiotów udzielających omawianej pomocy, co przełożyło się na ponad 28-procentowy spadek wartości pomocy de minimis i zmniejszenie liczby przedsiębiorstw z niej korzystających (spadek o 24 tys. podmiotów). W latach 2008-2015 udział dotacji w wartości pomocy de minimis nie spadał poniżej 70%. Średnio w okresie analizy kształtował się na poziomie 80,07%. W 2015 roku osiągnął wartość 73,81% (spadek o 3,23 p.p. w odniesieniu do roku poprzedniego), tj. 3 611,6 mln PLN.

Rozpatrując obszary, które w największym stopniu korzystały z pomocy publicznej oraz pomocy de minimis w 2015 roku zauważono (rys. 9), że główni beneficjenci zarówno jednej,

jak i drugiej pomocy znajdowali się w województwie mazowieckim - otrzymali oni bowiem 24,3% pomocy publicznej oraz blisko 15% pomocy de minimis. W przypadku pomocy publicznej, do obszarów, które w największym stopniu korzystały z różnych form pomocy były województwa śląskie (22,5%), łódzkie (16,2%), dolnośląskie (6,8%), wielkopolskie (5,5%) oraz małopolskie (5,1%). Środki de minimis zasiły z kolei w największym stopniu województwa wielkopolskie (10,83%), śląskie (10,22%), małopolskie (8,17%) oraz dolnośląskie (7,45%). Z powyższej analizy wynika, że większą koncentracją charakteryzowała się pomoc, określana jako zagrażająca wolnej konkurencji.

Rys.9. Udział pomocy publicznej i pomocy de minimis w podziale na województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów UOKiK

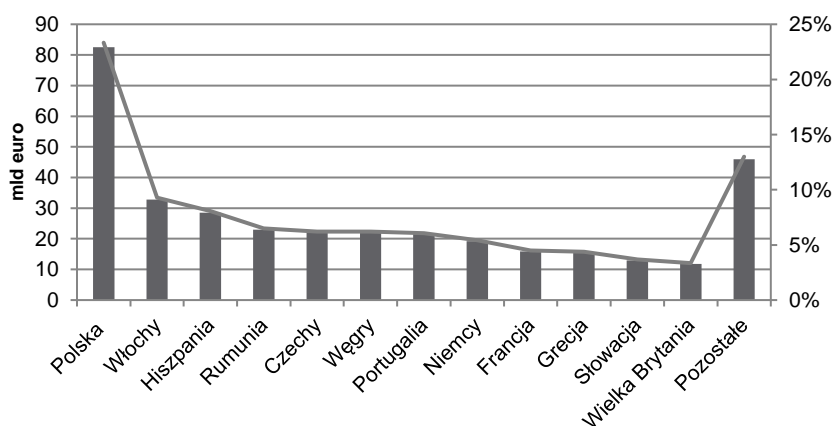
Gospodarka rynkowa umożliwia korzystanie ze wspomnianych form wsparcia. Ze względu jednak ryzyko zachwiania konkurencji kwestia pomocy publicznej jest szeroko uregulowana. Dodatkowo na mocy Traktatu o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej uprawnienia do monitorowania pomocy publicznej, jej programowania i wyznaczania kryteriów dopuszczalności na terenie Wspólnoty uzyskała Komisja Europejska. Państwa członkowskie odpowiedzialne są za stosowanie przepisów dotyczących omawianego wsparcia i działania spójne z przepisami wspólnotowymi (Gajewska, Sokół i Staśkiewicz, 2012, s. 30).

2. FUNDUSZE UNIJNE

Administratorem Funduszy Europejskich jest współpracująca z organami władzy krajów członkowskich wspomniana już Komisja Europejska. Określa ona szereg wytycznych, jakie muszą spełniać potencjalni beneficjenci pomocy. Ma ona na celu zmniejszenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-ekonomicznego, jakie obserwuje się wśród krajów Unii

Europejskiej. Osiągnięciu tego celu sprzyjają prowadzone od wielu lat polityka spójności, polityka regionalna czy szereg funduszy, z których mogą korzystać członkowie Unii Europejskiej (Grzeszczyk, 2006, s. 11).

Polska jest głównym beneficjentem pomocy unijnej. W perspektywie na lata 2014-2020 Unia Europejska kierując się przede wszystkim poziomem PKB per capita państw członkowskich przeznaczyła na rozwój polskiej gospodarki 82,5 mld euro (poziom PKB na mieszkańca osiąga bowiem w Polsce niecałe 70% średniego poziomu w UE, z wyjątkiem województwa mazowieckiego, które osiągając wartość powyżej 75% uznawane jest za region lepiej rozwinięty). Fundusze te podzielone zostały na programy krajowe i regionalne, a głównym ich celem jest wzrost konkurencyjności polskiej gospodarki, pociągający za sobą jej rozwój, wzrost zatrudnienia oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców kraju. Środki te stanowią 23,33% łącznej kwoty, jaką Unia Europejska przeznaczyła w latach 2014-2020 na politykę regionalną państw członkowskich. Ponad 50% tych środków trafia do 5 krajów. Oprócz Polski są to Włochy (9,28%), Hiszpania (8,08%), Rumunia (6,5%) oraz Czechy (6,22%). Wykaz państw, które są odbiorcami przynajmniej 3% unijnej pomocy przedstawiony został na rys. 10.

Rys.10. Podział Funduszy Europejskich na kraje członkowskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 3)

Oprócz poziomu miernika PKB per capita o podziale środków unijnych decyduje wiele czynników, które są przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską.

W Polsce głównymi odbiorcami wsparcia z Funduszy Europejskich są mikro, mali i średni przedsiębiorcy. Pozyskane środki umożliwiają im rozwój, który zazwyczaj pociąga za sobą wzrost konkurencyjności oraz wyższe zyski. Jest wiele obszarów, w których można otrzymać dofinansowanie. Wszystko zależy od potrzeb przedsiębiorstwa, branży w której działa oraz

potencjału firmy. Programy unijne starają się bowiem odpowiadać na potrzeby przedsiębiorstw. Głównymi obszarami, w których przedsiębiorcy mogą starać się o środki unijne są (www 2):

- Działalność za granicą

Przedsiębiorstwa, które eksportują swoje towary czy usługi bądź zamierzają rozpocząć działalność eksportową mogą starać się o środki na zwiększenie aktywności na rynkach zagranicznych. Pozyskane środki można przeznaczyć na przygotowanie strategii wejścia na nowe rynki, ale także konkretne działania, np. udział w targach czy dostosowanie produktów do potrzeb danej społeczności. Dofinansowanie takie można pozyskać w **Programie Regionalnym**, a jeśli przedsiębiorstwo działa na wschodzie Polski w **Programie Polska Wschodnia**. Dofinansowanie na udział w branżowych i ogólnych programach promocji gospodarczej, których listę przygotowuje Ministerstwo Rozwoju w konsultacji z przedsiębiorcami, dostać można z kolei w **Programie Inteligentny Rozwój**.

- Rozwój działalności firmy

Środki na rozwój firmy, które pochodzą z **Programów Regionalnych** oraz z inicjatywy JEREME (nowa inicjatywa pozadotacyjnego wsparcia powołana w 2007 r. przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny; mechanizm, którego działanie odchodzi od tradycyjnego dotacyjnego wsparcia na rzecz mechanizmu odnawialnego (kredyty, pożyczki oraz poręczenia dla firm, a także inne instrumenty kapitałowe) (www 6)), dostępne są głównie w formie zwrotnych pożyczek. Firmy prowadzące działalność na wsi mogą starać się o fundusze z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich**. Pozyskane środki przeznaczone są na potrzeby inwestycyjne przedsiębiorstw, które często stają się kluczem do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej.

- Projekty badawcze i wdrażanie innowacji

Przedsiębiorstwa, których celem jest zrealizowanie projektu badawczego lub wdrożenie gotowych już rozwiązań innowacyjnych również mogą liczyć na pomoc z UE. Środki na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, infrastrukturę do badań i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań pozyskać można w **Programie Inteligentny Rozwój** oraz **Programach Regionalnych**. Przedsiębiorstwa działające na obszarze wschodniej Polski mogą starać się o środki z **Programu Polska Wschodnia**.

- Informatyzacja

Technologia informatyczna i internetowa stała się wymogiem funkcjonowania niemalże każdego przedsiębiorstwa. Na wsparcie unijne w procesie informatyzacji swojej działalności liczyć mogą podmioty, które wprowadzają elektroniczne systemy w ramach swojej działalności, przygotowują portale e-usługowe, rozwijają handel elektroniczny czy opracowują

rozwiązanie B2B umożliwiające połączenie systemów danej firmy z systemami jej partnerów. Rozwiązaniem problemów finansowych są wówczas **Programy Regionalne**.

- Rozwiązania ekologiczne

Ważnym obszarem wsparcia z Funduszy Europejskich są działania przedsiębiorstw na rzecz ekologii i efektywnego wykorzystania energii. Podmioty, które chcą poprawić efektywność energetyczną swojego przedsiębiorstwa (np. przebudować linię produkcyjną czy wprowadzić energooszczędne technologie) mogą starać się o dofinansowanie z **Programów Regionalnych**. Firmy planujące pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (tworzenie elektrowni wiatrowych, słonecznych geotermalnych, wykorzystujących biomasę) mogą starać się o środki z **Programu Infrastruktura i Środowisko**. Środki z tego programu przeznaczone są jednak dla dużych projektów, które wytwarzają znaczne ilości energii. Działania te są niezwykle ważne i mogą przynieść przedsiębiorstwu znaczne korzyści. Firmy wytwarzające energię zmniejszają koszty swojej działalności, mogą zwiększać swoje zyski przez sprzedaż nadwyżek wytworzonej energii, a dbanie o środowisko pozwala im dodatkowo zyskać wizerunek podmiotów odpowiedzialnych społecznie, na co coraz więcej klientów zwraca uwagę.

Perspektywa na lata 2014-2020 obejmuje 6 krajowych programów operacyjnych oraz 16 programów regionalnych. Wśród programów krajowych, zarządzanych przez Ministra Rozwoju wyróżnia się (www 4):

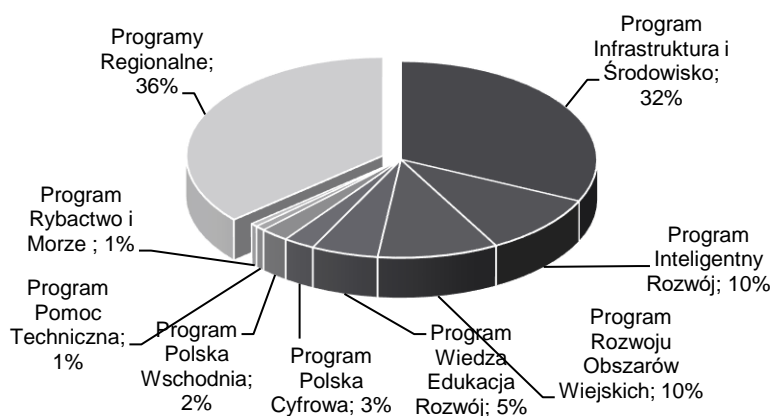
- Program Infrastruktura i Środowisko;
- Program Inteligentny Rozwój;
- Program Wiedza Edukacja Rozwój;
- Program Polska Cyfrowa;
- Program Polska Wschodnia;
- Program Pomoc Techniczna.

Programem dedykowanym przedsiębiorstwom jest również program Interreg. Środki z tego programu przeznaczone są na wsparcie w fazie tworzenia i testowania innowacyjnych rozwiązań, wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw na międzynarodowej arenie oraz usprawnienie funkcji zarządzania beneficjentów pomocy (www 2).

Programy Regionalne są bardzo zróżnicowane. W zależności od województwa różnią się one warunkami, terminami składania wniosków oraz kwotami dofinansowania. Nie zawsze dofinansowanie z Programów Regionalnych ma charakter nieodpłatnej, bezzwrotnej pomocy finansowej. Na niektóre przedsięwzięcia przyznawane są jedynie pożyczki na preferencyjnych warunkach. Programy Regionalne zarządzane są przez Urzędy Marszałkowskie.

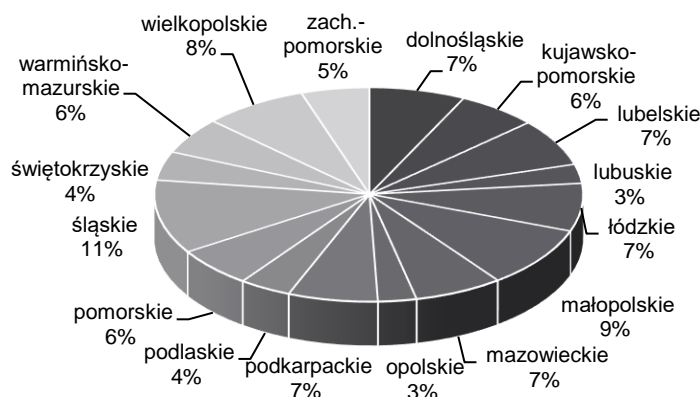
Najwięcej środków unijnych przeznaczonych zostało na Program Infrastruktura i Środowisko (27,4 mld euro) oraz rozwój poszczególnych regionów (ponad 31 mld euro). Głównymi odbiorcami pomocy są województwa śląskie (3,47 mld euro), małopolskie (2,87 mld euro) oraz wielkopolskie (2,45 mld euro). Na rys. 11. przedstawiono procentowe udziały poszczególnych programów krajowych i regionalnych w wartości pomocy przekazanej Polsce na lata 2014-2010. Dodatkowo na rys. 12. zobrazowano kierunki wykorzystania funduszy unijnych w programach regionalnych.

Oprócz wymienionych wyżej programów w Polsce realizowane są również Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Program Rybactwo i Morze. Łącznie środki przeznaczone na rozwój i poprawę konkurencyjności rolnictwa oraz promocję zrównoważonego środowiskowo rybołówstwa wynoszą 9 mld euro (www 4).

Rys. 11. Środki unijne w programach krajowych i regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 4)

Rys. 12. Środki unijne w programach regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 4)

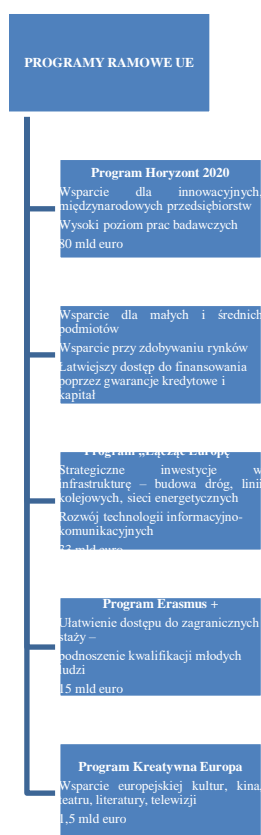
Dodatkowe wsparcie otrzymać można w ramach programów ramowych na jakie Unia Europejska w perspektywie na lata 2014-2010 przeznaczyła specjalne środki. Wykaz tych programów oraz ich krótką charakterystykę prezentuje rys. 13.

Środki unijne wykorzystywane są również m.in. na szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników, co wpływa pozytywnie na zmniejszenie bezrobocia i jest bezcenną inwestycją w najważniejszy kapitał i potencjał każdego kraju – ludzi.

3. ZASADY DZIAŁANIA FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Warunkiem korzystania ze środków unijnych jest podpisanie przez dane państwo członkowskie Umowy Partnerstwa z Komisją Europejską. Dokument ten określa strategię wykorzystania otrzymanych funduszy, priorytety inwestycyjne beneficjentów pomocy oraz ich cele strategiczne spójne z celami strategii „Europa 2020”.

Dodatkowo projekty finansowane z Funduszy Unijnych muszą być zgodne z trzema podstawowymi politykami horyzontalnymi, które wyznaczone zostały na podstawie celów strategicznych i priorytetów rozwoju zawartych w strategii „Europa 2020”. Są to (www 3):

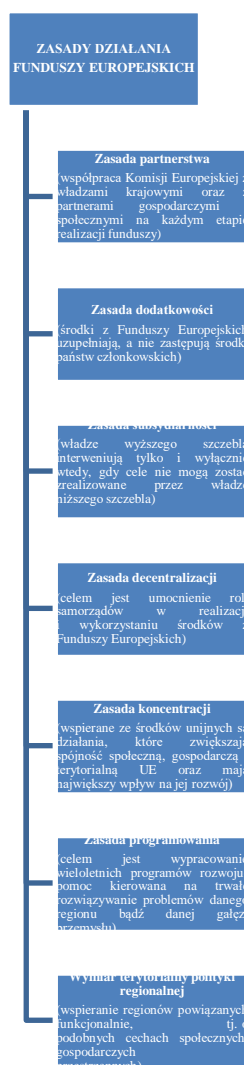

Rys. 13. Programy Ramowe Unii Europejskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: UE (www 4)

- Zrównoważony rozwój - rozwój gospodarczy połączony z ochroną środowiska naturalnego, promocja racjonalnego i oszczędnego eksploataowania zasobów naturalnych oraz stosowania technologii przyjaznych środowisku;
- Równość szans – równe traktowanie bez względu na płeć, wiek, wyznawane poglądy, kraj pochodzenia czy niepełnosprawność;
- Społeczeństwo informacyjne - upowszechnianie nowoczesnych technologii informacyjnych w życiu codziennym, w pracy czy na szczeblu administracji publicznej.

Na rys. 14. przedstawiono zasady działania Funduszy Europejskich oraz krótką ich charakterystykę. Warto zaznaczyć, że zasady działania funduszy Unii Europejskiej ukształtowane zostały przez jej Politykę Regionalną.

Rys. 14. Zasady działania Funduszy Europejskich

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: (www 3)

4. KONTROLA REALIZACJI PROJEKTU

Przedsiębiorstwa ubiegające się o otrzymanie dotacji stają zazwyczaj do konkursu. Ich projekty muszą być przygotowane zgodnie z wymogami, a cele w nich określone muszą być zgodne z programem, z którego starają się o dofinansowanie. Narzędziem pomocnym w wyborze odpowiedniego programu jest wyszukiwarka dotacji, która uwzględnia typ potencjalnego beneficjenta oraz dziedzinę z jakiej ma być realizowany projekt. Każdy bowiem program czy rodzaj dotacji ma określoną listę kosztów kwalifikowanych, które mogą zostać dofinansowane.

W przypadku kiedy wniosek zostanie objęty wsparciem w określonym terminie należy podpisać umowę o dofinansowanie i przedstawić wymagane dokumenty (w zależności od rodzaju projektu wykaz wymaganych dokumentów będzie różny).

Na etapie realizacji projektu, a także w niedługim terminie po jego zakończeniu projekt objęty finansowaniem podlega kontroli. Otrzymanie dotacji pociąga bowiem za sobą szereg obowiązków. Najważniejszymi kwestiami jest działanie zgodnie z wnioskiem, terminowość realizacji projektu oraz prawidłowe jego rozliczenie. Kontrole, jakimi może być poddane dane przedsięwzięcie obejmują zwłaszcza: weryfikacje wniosków o płatność (sprawdzenie pod kątem formalnym oraz kosztów kwalifikowanych); kontrole w miejscu beneficjenta pomocy bądź realizacji projektu (kontrole dokumentacji i zakresu rzeczowego realizowanego przedsięwzięcia); kontrole krzyżowe (stosowane w przypadku dofinansowania kilku projektów danego przedsiębiorstwa, ochrona przed podwójnym finansowaniem, kontrole na podstawie danych w systemach informatycznych bez uczestnictwa beneficjenta); kontrole trwałości (ochrona przed niedozwolonymi zmianami dofinansowanych projektów) oraz kontrole na zakończenie (sprawdzenie kompletności całej dokumentacji zgromadzonej w trakcie realizacji dofinansowanego projektu oraz jej zgodności z wymogami).

Obowiązkiem beneficjenta pomocy jest składanie do instytucji, która udzieliła mu wsparcia sprawozdań dotyczących jego współfinansowanych projektów. Częstotliwość tych działań określona jest w zawartej, po otrzymaniu oficjalnego pisma potwierdzającego przyznanie wsparcia finansowego, umowie o dofinansowaniu (www 5).

PODSUMOWANIE

Dotacje są narzędziem, które pomaga przedsiębiorstwom realizować jego cele i budować swoją pozycję na rynku. Owszem uzyskanie pomocy nie jest łatwe i nie wystarczy stanąć w kolejce po pomoc. Liczne kryteria, jakie muszą spełniać projekty stające do konkursu o dotacje sprawia, że wymagają one starannego przygotowania, a ich realizacja dużej

dyscypliny i rzetelności. Środki te bowiem, podlegając szczególnym zasadom rozliczenia, a nieprawidłowo wykorzystane muszą zostać zwrócone z odsetkami, co może zachwiać sytuacją finansową firmy, a nawet doprowadzić do upadłości przedsiębiorstwa. Wachlarz możliwości jest bardzo duży. W perspektywie na lata 2014-2010 uzyskanie pomocy może być jednak trudniejsze niż w latach poprzednich. Jednym z głównych celów przeznaczenia unijnych funduszy są innowacyjne rozwiązania, a największe szanse na otrzymanie bezzwrotnej pomocy mają przedsiębiorstwa realizujące projekty badawczo-rozwojowe. Innowacyjność rozumiana jako zaawansowane technologie może stanowić utrudnienie dla mikro przedsiębiorców, w przypadku których innowacja postrzegana jest często po prostu jako zmiana, która tworzy nową jakość (Krasuska, 2014, s. 7-10). Oprócz wysokiego poziomu niepewności dotyczącej koniunktury, wahań kursu złotego i cen oraz ciężkich do przewidzenia rezultatów zmian legislacyjnych, zmiany kryteriów przyznawania pomocy publicznej oraz kluczowa kwestia badań, innowacyjności i rozwoju również wpłynąć mogły na obserwowaną w minionym roku ujemną dynamikę inwestycji zarówno w sektorze finansów publicznych, jak i wśród przedsiębiorstw prywatnych, o czym szczegółowo przeczytać można w licznych raportach NBP. Zielone światło UE dla innowacji sprawia, że mniejsze projekty korzystać mogą głównie z poręczeń i pomocy zwrotnej, która w ostatnim okresie nabiera coraz większego znaczenia. Kredyty czy pożyczki na preferencyjnych warunkach umożliwiają bowiem wielokrotne wykorzystanie funduszy na określone cele i niosą pomoc większej liczbie jej odbiorców.

LITERATURA

1. Grzeszczyk T. (2006), *Metody oceny projektów z dofinansowaniem Unii Europejskiej*, Placet, Warszawa
2. Krasuska M. (2014), *Fundusze Unijne w nowej perspektywie 2014-2020*, Wiedza i Praktyka, Warszawa
3. Gajewska M., Sokół A., Staśkiewicz A. (2012), *Fundusze Unii Europejskiej dla przedsiębiorców 2007-2013. Dotacje i środki pomocowe*, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dz.U. 2009 Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.
5. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Dz.U. 2004 nr 123 poz. 1291 z późn. zm.

6. Rozporządzenie Komisji Unii Europejskiej nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013)
7. Rozporządzenie Komisji Unii Europejskiej nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L Nr 114 z 26.04.2012, z późn. zm.)
8. Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 2007 roku
9. (www 1) <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa/> (dostęp: 16.06.2017)
10. (www 2) : <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/wsparcie-dla-mikro-malych-lub-srednich-przedsiębiorcow/> (dostęp: 16.06.2017)
11. (www 3) <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/zasady-dzialania-funduszy/czym-sa-fundusze-europejskie/> (dostęp: 16.06.2017)
12. (www 4) <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/zasady-dzialania-funduszy/fundusze-europejskie-w-polsce/> (dostęp: 16.06.2017)
13. (www 5) <http://www.fundusze.malopolska.pl/fundusze-europejskie-to-proste/dowiedz-sie-jak-otrzymac-dotacje> (odczyt: 16.06.2017)
14. (www 6) <http://www.jeremie.com.pl/> (dostęp: 25.05.2017)
15. (www 7) https://www.uokik.gov.pl/raporty_i_analizy2.php (dostęp: 16.06.2017)